

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y DE AVISOS Y NOTICIAS

Año XIV

Reus Diverdres 15 de Septiembre de 1899

Núm 3364

PUNTS DE SUSCRIPCIO

En la Administració d'aquest diari y en las principales librerías de esta ciudad y de fuera.
En Barcelona, Ultramarina Malloté, carrer, Jaquara, 6.
No se retornan los originales encare que no se publican.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIO (PORTOS)

PREUS DE SUSCRIPCIO

Reus, un mes, Ptas. 1.
6 provincies trimestre. 3.
Extranjer y Ultramar. 4.
Anual, a prems convencional.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curaciones, y de una aceptación general, son las millors probas para demostrar que,

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de...

La que paga més

contribució de la pro-

vincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de

A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de neix.—Casos d'arregada para adops de las hortallissas.

Magatzém a Riudoms

y a Reus-Vila, núm. 30

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministra forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continu a la vegada que extraordinarias condiciones d' economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marca silenciosa, gran limpiesa, espay reduhit y facilissim maneg, ventatjes difícils d'obtenir ab altres sistemas. Tomen marca senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian a voluntat, las velocitats minima a maxima. Los gastos d' oli para son engrasament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls. En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sean necessaris. Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR

RECORT ETERN

Pera 'l dia 2 de Novembre próxim, se venen

LAPIDAS MORTUORIAS

de marbre, de varias classes y colors, ab un

50 PER 100 DE REBAIXA

y se graban las inscripciones de las mateixas, en mate, relieu, dauradas, etc., etc., a meytat de preu. Gratis la colocacio en lo cementi.

Taller de marbres de E. VILA

LLOVERA, 23.—REUS.—LLOVERA, 23.

NO CONFONDRES

Gran varietat en ximeneas, lavabos, fonts; picas de marbre a preus molt reduhits.

VERDADERA GANGA

Se ven la casa propia de don Salvador Navarro, carrer de Sant Vicens Alegre, número 25. Consta d'un gran magatzém, celler, corral, descobert, pou, tres pisos y terreny de douarà baratissima. S'admeten proposicions ara que está aquí son propietari qui cambia son domicili a Tarragona.

Secoló doctrinal

Un tancament de caixas

al sigle passat.

Lo enérgic y resolta actitut dels nostres Gremis negantes a pagar los tributs imposats pel Govern Central constituheix un fet de tanta trascendencia que preocupa molt a tota la gent pensadora, y com sigla que en altres épocas y en llunyans paissos s'han registrat cassos semblants, nos sembla convenient recordarlos perque prenguin experiencias, si poden, los autors dels desgavellats pressupostos d' Abril, que tan de soroll han mogut. Lo més fácil és que, com de costum, nos enterin de res, pero al menys que no paguin sortir ab alló de que ningú ho ha vist mes que ells y tota ne tenim la culpa.

Era a Inglaterra y al sigle passat, quan un ministre resolt y atrebiliari, lord Grenville, veyent lo Deute

que ofegava a la nació, se proposá posarhi remey arbitrant uns tributs sobre las colonias. Aquesta contribució anomenada *Stamp Act*, fou pessimament rebuda y era de veure que donaria molts mals ratos algun dia, quan ja molts anys avans, lo gran ministre Walpole digué: «Lo que proposi aquest impost será un home més valent que jo». Aquesta frase pronunciada en un temps en que las colonias eran molt menys poderosas, haurian pogut fer reflexionar al temerari lord Grenville, pero aquest que era un esperit mesquí y una intel·ligencia vulgar, no volgué tornar enrera; ab tot y las protestas del còctebre Pitt que condemná aquell tribut com contrari a las lleys fonamentals de las colonias y a totas las nocions de bon govern. No tardaren molts anys a recollir lo fruit d' aquellas disposicions; las colonias se sublevaren, los sellos foren cremats, lo comerç entre la metròpoli y las colonias se suspengué, molts banchs estiguaren per quebrar, los obrers eran despatxats a collas, la guerra civil amenassava y França, junt ab Espanya, era probable que intervingués.

Las opinions se dividiren, los uns proposavan retirar aquell odiós *Stamp Act*, mentres en Grenville y 'ls seus defensors van lo tribut del sello; sostenint que 'ls habitants de las colonias eran uns traydors, que 'ls seus defensors no valian gayre més y que l'únic remey per aquells disturbis era fer bon acopi de morters, fragatas, sabres y bayonetas. No es veritat que a un li sembla sentir al nostre Villaverde y demés companys?

Siga com sigle, lo famós *Stamp Act* fou suprimit, pero ja era tart. L'esperit de resistencia de las colonias

torná a manifestarse ab motiu d' altres contribucions; lo ministeri inglés volgué castigar la rebelió, y mantancar lo port de Boston, enviant tropas a las Americas. A ashoras, totas las poblacions d' unes y d' altres para refusar las mercaderias inglesas, elegant que no vollian viure de la ruina dels seus compatriotas. En té interposaren la seva eloquencia homes com Pitt y com Burke; lo Govern continuá la seva obra insensata, tractant com a lladres als súbdits de las colonias, declarant-hos presa tota los seus banchos y de las propietats, prohibint lo comerç ab ells. Un diputat arribá a ordir en ple Parlament inglés: «Quissh si los americanos celebraran un dia la seva revolució, com celebrém nosaltres la de 1688». Pero res a hi volgué, res, los ministros s'empenyaren en fer la guerra a las colonias, y d' aquella memorable campanya nas sortí la independencia del poble americá, fundant la República dels Estats Uñts.

Per poch que se compartí lo succés de Inglaterra y a Nort-América ab lo que passa avay a Barcelona y a Madrid, se troban grans analogias y similituds en las nyansas. Aquí com a Inglaterra, l' any 1770, teniam un Govern débil, quan deuen resistir y temeraria quan haurian de ser tranzients. La descentralizació desah pilfarro dominava Espanya com dominava a Londres al sigle passat. Se dirá que aquella tributa ab que se carregava al poble americá no eran rotats, per ell, pero que 'ls nostres han sigut aprobats per representants de tot lo país, pero sabent com se fan las lleys, y com s'arregla l' Hisenda, poch costa de concebre que tanta part de Catalunya a la formació de la nous impostos, com Virginia y Massachusetts ab la creació del *Stamp Act*.

Lo nostre Villaverde pot molt ben dir com Lord Grenville: «que siglorificá ab los aylets del poble». Lo ministre obstinat y arbitrari, empenyat en saber més que tothom, y desafiant la opinió pública ab la convenció d' un home superior, sino ab la rebuqueria d' una criatura, se ven que encara no ha passat de moda. Lo que si ha passat de moda, per desgracia es la rassa de los Pitt y de los Burke, puig aixís, com a Inglaterra s'aixecaren poderosas veus contra los odiós impostos d' en Grenville, a Madrid, tothom ha cabot, y ni un sol home polítich d' anomenada, s'ha posat al costat de Catalunya.

Tampoch pot deixarse de notar una altra diferencia, y es que las colonias d' Inglaterra pagaven tributs molt moderats fins al *Stamp Act*, mentres que 'l nostre país fa anys que es una vaca de llet pels vivedors de la política y que fins ara may havia pres acortia tan radical. Però respecte a lo demés las analogias se troban a cada pas. Als nortamericans los acusavan de desagrahirs perque no s' deixavan saquejar, y a nostres, non han dit mals espanyols per lo mateix. Per cent que a totas aquestas acusacions podem contestar ab las paraulas del coronel Barre: «Aquets germans que os alabad tant d' haver protegit, sols prosperaren quan se trobaren sols y tan bon punt os en varen recordar, va ser per envialshis agents que 'ls robessin per tots isells». Lo coronel Barre semblava endevinar la futura administració madrilenya.

En quant a las amenasses del Govern que contrastan ab la seva indulgencia en certs moments, en quant al autoritari d' algun ministre devant de las forses vivas d' una regió, cast dirém que la rinda Inglaterra era molt més forta que Espanya y va tenir de tranzigir primer y va acabar després perdentlo tot. No dit res aquest exemple al Ministeri curt de vista que está regint la nostra desgraciada nació. Per que va servir tota la violencia de Lord North y 'ls seus companys de Govern, contra 'ls nortamericans; que s' varen fer de las paraulas amenassadoras de Lord Grenville. Tot plegat no feu més que encendre las passions ja prou excitadas dels habitants de las colonias y preparar més depressa lo die de la seva separació de la Metròpoli.

Diuen que l' nostre Govern espantat per lo succehit a Cuba y Filipinas, no vol fer concessions autonomistas...

W. COROLEU.

Jochs Florals

en la República Argentina

CARTELL

L' últim diumenge de Febrer del pròxim any de 1900, se celebrarà en l' «Instituto Americano» de Adrogué, la poètica festa dels

JOCHS FLORALS

en la que s' adjudicaran los premis següents:

1. Flor Natural. Premi d' honor y cortesia, s' adjudicará a la millor composició en vers sobre tema que s' deixa a elecció del autor...

2. Un «juzmí d' or» premi del «Centre Català» de Buenos Aires, a la obra poètica que canti «La Leyenda de Montserrat».

3. Un «caleif d' or», premi del senyor Monner Sans, a la millor composició poètica sobre «El porvenir de la raza Latina en América».

Premis extraordinaris

1. Una «medalla d' or», oferta per la Municipalitat de Almirant Brown (Adrogué) a la millor «Monografia sobre el primer Argentí D. Guillém Brown».

2. Un «jerro de plata», ofrena del Excm. Senyor D. Julio de Arellano, Ministre d' Espanya en la Argentina, al millor treball sobre «ls «Medis de millorar la situació moral y material dels residents espanyols en la República, y d' estrenguer los llassos que ls uneixen al poble argentí.»

3. Un «exemplar de la Biblia» ilustrada per Gustau Doré, regalo del Ilm. Sr D. J. N. Ferrero, Bisbe titular de Delcos, Auxiliar de Buenos Aires, al més sobresalient treball sobre la «Influencia civilizadora de la Religió Católica en las rasses indigenas de la América Latina.»

4. Un «objecte d' art», ofert per l' Excm. Senyor Ministre d' Espanya a Montevideo, al estudi més complet sobre las Institucions mercantils d' immediata y facil creació para l' desenrotll del comer Hispano-platense».

5. Una «pluma d' or», regalo de «El Correo Español», a la millor composició, prosa ó vers, sobre la «Confraternidad hispano-argentina».

6. Un «objecte d' art», donat per l' «Instituto Americano», al treball que millor respongui al tema: «Donats los caràcters distintius de nostra rassa, quins medis son los més adequats para nacionalisar la instrucció pública.»

7. Un «objecte d' art», regalo de «El Comercio Español» en el Rio de la Plata, al estudi més acabat sobre la «Nueva faz mercantil de los pueblos.»

8. «Mil pessetas», obsequi de la «Cámara Española de Comercio», al millor treball sobre «ls «Medis a posar en práctica para conseguir lo degut desenrotll de las relaciones mercantils hispano-platenses.»

9. Un busto en bronzo, de Ntre. Sr. Jesucrist, oferiment del Ilm. Sr. Dr. F. Alberti, Bisbe titular de Siunia, Auxiliar de La Plata, a la millor composició en vers, desenrottant lo tema: «Jesus Christus heri et hodie ipse et in saecula.»

10. Una «escribania d' or y plata», donada per l' «Orfeón Español», al treball més notable sobre la «Influencia moral dels Orfeons en la cultura general del poble.»

11. Una «palma d' or», obsequi de «La Hispano-Argentina» (Compañía de Seguros), al millor treball sobre las «Ventajas del Seguro contra l' perill d' incendis.»

12. Una «pluma d' or», regalo de «El Eco de Galicia», a la millor disertació sobre «La literatura gallega en lo siglo XIX.»

13. Un «objecte d' art», donatiu del «Club Español», al millor trayall en prosa ó vers, sobre «Lo patriotisme dels espanyols lluny de la mare terra.»

14. Un «cap al oli», de Joaquím Sorolla, donatiu de D. Joseph Aral, al millor treball, prosa ó vers, qual tema sia «Velázquez».

15. Una «pluma d' or», regalo de «El Correo de España», al autor que millor tracti lo següent tema: «Quins son los medis més pràctichs para conseguir que la colectividad espanyola, resident en aquesta República, ocupi l' primer rango entre las demás colectivitats extrangeras.»

16. Una categoria del art, escultura», oferta per lo senyor Torcuato Tasso, al millor treball sobre «L' art en la República Argentina.»

Se podrán concedir los premis, accésits y mencions honoríficas que l' Jurat estimi merecuts.

Las composicions deuhán ser inéditas y estar escritas en llengua castellana.

Tots los travalls, escrits en lletra clara é inteligible deurán enviarse al Secretari General del «Instituto Americano» de Adrogué, F. C. S. (República Argentina), qui ls entregará al Jurat que ls donará a conèixer en lo Cartell ampliadori.

Los travalls se rebrán fins al dia 15 del pròxim Janer, junt cada un ab un sobre tancat que ostenti l' mateix lema de la composició y que contingui l' nom del autor.

Los sobres que tanquin los noms d' autors no premiats, se cremarán durant la festa.

L' «Instituto» se reserva per un any, a contar desde l' dia de la festa, la propietat de las obras premiadas.

Lo poeta premiat ab la Flor Natural, deurá trobarse present a l' acte de la festa ó tenir son representant. En cas contrari, lo Director del Insitut, en son nom, elegirá la Reina de la Festa.

L' «Instituto Americano», convoca donchs, per lo present

CARTELL

a tots los escriptors de la parla castellana, en qual-sevol nació vehinats, esperant que, al honrar aquet Concurs ab sos inspirats travalls, lograrán que en aquesta terra, carinyosa y somrient, s' arraigui la poètica institució que tanys dias de gloria ha donat, y segueix donant, a la nobilíssima ciutat de Barcelona.

Donat en lo Saló-Biblioteca del «Instituto Americano» de Adrogué, a dos de Julio de mil vuitcents noranta nou.

Per l' «Instituto» JOSEPH VALCARCE, Secretari General.

ESPAÑA

LA KERMESSE

Una de las felissas ideas que ha tingut la comissió executiva para portar a cap las festas del vinent mes d' Octubre es, sense cap dubte, la de probar si pot organisar la hermosa y poètica festa quin nom va al comensament d' aquestas ratllas.

Que ho recordem, may s' ha intentat aquí portar a la práctica un acte d' aquesta naturalesa, en lo que sempre, y per regla general, se persegueix lo fi de procurarse almoynas para ls pobres de solemnitat.

Y sent la caritat en si una hermosa virtud que enalteix y honra al qui la practica, dit está que fins no resultant tant bé ni ab tant esplendor com en teoria s' ha concebut, may, no obstant, deix de ser lluhida, ja que la idea fonamental es socorre als necessitats.

Hermosas y elegants senyoretas tenim en nostra població que de ben segur no negarán son valios apoyo a la Comissió executiva para portar a la práctica tan beneficosa iniciativa, com may l' han negat quant de revelar un sentiment humanitari y caritatiu s' ha tractat.

No faltan aquí, tampoch, joves que en obsequi als pobres sabrán posarse al lloch que ls hi correspon en la compra dels articles que expendeixin las senyoretas de la «Kermesse». Per lo tant, contantse ab los elements que son indispensables para una festa d' aquesta classe, no faltant aquí, com no faltan, personas que per amor al pròxim y al bon nom de la nostra ciutat sempre s' desvetllarán, cal confiar que la «Kermesse» será un éxit y, qui sab, si aixó será un precedent para que sempre que s' tracti d' arbitrar fondos destinats al fi de la caritat, sigui en aixó en lo primer que s' pensi. Nosaltres així ho desitjém.

CRÓNICA

Observacions Meteorològicas

del dia 14 de Setembre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with columns: Horas d'observació, Barómetro aneroides, Grau d'humiditat, Pluja en 24 horas, Aigua evap. en 24 h., Estat del cel, Observ. particular, TEMPERATURAS (Máxima, Minim., Ter. tip.), VENTS (direcci., clase), NUVOLS (can., Cumul.).

La comissió organitzadora de las vinentas festas, continua treballant ab gran entusiasmame para portar al bon terme que tothom agrura, los números del programa en proyecto.

Digna d' aplauso es l' activitat que per part de tots los que poden contribuir al lluhiment de las mateixas se demostra donchs que aquest es l' únich medi de que l' nom de Reus siga pronunciat per molts llavis forasters que avay casi ni saben que existeixi.

La conducta de nostres vehins també ompla de satisfacció y no es pas que dubtesim de la seva valiosa cooperació, que es sens dubte la principal.

Avant per aquest camí ja que així escriurém una página plena de vida y color en los Anals de nostra

ciutat y li senyalarém un camí que pot serli profitós per lo pervindre.

Abir sortí d' aquesta ciutat nostre omich particular D. Lucio Rezo para encarregar-se de la Administració de Correus de Calahorra, havent ja pres possessió de la de nostra ciutat D. Francisco Garoja Diaz.

Desitjém al senyor Rezo moltes prosperitats y que algun dia torni entre nosaltres que será sempre ben rebut per las moltes simpatias que aquí s' havia captat.

Hem tingut lo gust de donar una forta opretada de mans, en aquesta Redacció, a nostre estimat omich lo distingit poeta en Francesch Grás y Elías.

Avuy nostre Excm. Ajuntament celebrarà la sessió de segona convocatoria corresponent a la present aetmana.

Segons llegim a la premsa de Tortosa, la Piazza de Toros d' aquella ciutat, se troba en estat ruinós.

Lo que a nosaltres se ns fa extrany es que n' queda encara cap de sencera.

Ans d' abir sortí para Orihuela l' Ilm. y Rvdm. Senyor Bisbe de Tortosa.

L' Alcaldía de Villalba anuncia la vacant de farmacéutich titular d' aquella població.

Ha quedat constituïda la Junta de la Agrupació Catalanista d' Olot en la següent forma: President, D. Emili Barnadas; vis-president, D. Francisco Vayreda; vocals, D. Joseph Esquena, D. Joaquím Llitjós y D. Celestí Devesa; tesorero, D. Elisep Sala, y secretario, D. Joseph Berga y Boada.

Per virtut de real ordre de la Direcció general del ram, tots los compradors de bens nacionals que no hajan satisfet las quantitats dels plassos a son venciment, serán conminats ab lo 12 per 100 de demora y a prode-dirá contra ells per la via d' apremi.

La comissió de metjes composta dels doctors Ferrán, Viñas y Grau, que l' Ajuntament de Barcelona enviá al veñí regne ab lo encàrrech d' estudiar la peste bubónica desde l' punt de vista clínic bacteriológich, ha acceptat l' encàrrech que li ha fet nostre Govern para cuydarse de l' assistencia dels espanyols residents a Oporto.

En l' Ajuntament de Palma de Mallorca s' ha presentat una proposició firmada per los weyleristas y republicans, en la que s' demana que s' recabi del govern un concert económic ab las Balears.

En lo Teatre Català (Romea) hi actuará aquest hivern ab pocas variants la mateixa companyia que l' anterior baix la direcció del reputat primer actor don Enrich Borrás, y en la que hi figuren los coneguts actors don Iscle Soler, D. Jaume Capdevila, D. Herme-negild Goula, D. Frederich Fuentes, D. Enrich Guitari, D. Jaume Virgili, D. Jaume Martí, D. Modest Santolaris, D. Ernest Fernandez, D. Cassimir Ros y D. Joseph Manso y las celebradas actrius D.ª Adelina Sala, D.ª Agnar Monner, D.ª Adela Clemente, D.ª Dolors Delhom, D.ª Maria Morera y D.ª Antonia Baró. Durant la temporada que comensará l' dia 30 del corrent, a més de las obras de repertori, se posarán en escena obras novas dels més distingits autors dramàtics catalans.

Llegim en un diari de Tarragona: «A la una de la tarde d' ans d' abir tingué la desgracia de caure al riu Francolí, desde l' pont de Valencia, una noya de cinch anys, filla d' uns pescadors que habitan en lo barri de Sant Pera, produhintse feridas de tal gravetat, que morí a las sis. Fou curada de primera intenció en una farmacia de la plassa de Olózaga per lo metje senyor Borrás.»

Han sigut nombrats para formar part de la comissió mixta de Reclutament lo tinent coronel del Regiment de Gravelinas D. Maniel Lema y l' comandant D. Romnald Martinez, cessant en sa consecuencia los comandants D. Bernart Iglesias y Isidor Santos.

Ans d' abir prengué possessió del càrrech d' oficial de cuarta classe de l' Administració d' Hisenda d' aquesta provincia, don Lluís L. Villerino, fill del actual governador civil de Burgos.

Ha sigut traslladat a Palma lo magistrat de la Audiencia provincial D. Diego Carril.

La «Gaceta» d' abir publica lo corresponent decret.

Lo recaudat abir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferents especies, puja a pessetas 788.42.

En los últimos cincuenta años las morts causades per la tuberculossia a Inglaterra han disminuït un 50 per 100, lo que fa esperar ab algua fundament que s pugni arribar a sa completa extinció.

Los que gosin, donchs, de bona salut y observin bon régimen higiénic, no deuen temer la invasió de sos enemichs.

En los Estados Units encare es menor lo número dels físichs, y hi ha regions enteras en l'interior del país ahont aqueixa malaltia es desconeguda.

Segons lo doctor G. F. Keen, tot non cas de tuberculossia deu haver sigut derivat d'altre, per transmissió directa ó indirecta.

La llet es una de las principals causas del contagi, així com los respusos dels malalts.

L'aire pur y fret mata los gèrmens, y l'descans y una bona alimentació azoada nos predisposan pera lluytar ventajosamente contra l'microbi.

La electricitat y l'ozono, ab dós combinats com agents terapéutichs, son objecte de preferent atenció per part dels especialists.

La ciencia, que de tantas calamitats nos ha lliurat, nos lliurarà també d'aquesta.

Excavacions practicades en la vora del Narenta, en la Herzegovina, aprop de Caplian, han donat per resultat lo descubrimient d'un campament romá, que 'la arqueolechs suposan erigit en lo regnat de Nerón, que morí 395 anys avans de Jesucrist, quan lo campament fou indubtablement destruhit per lo toch, segons ho proban la presència de pessas de carbó y altres indubtables senyals de conflagració.

Lo campament te uns cent metres de llarch y vuitanta d'ample. La major part de las parets y passeigs arquejats poden encare ser ben distingits. La paret de fora te tres portas, una de las quals es de dos pisos d'alta.

Las escalas de las torres estan extremadament ben conservadas. Lo pis y la part de las decoracions estan encare en molt bon estat de conservació. Molts utensilis y armas s'han tret d'allí, lo que dona interessants detalls respecte al modo de portar la vida en lo campament. Una tradició popular molt antiga afirma que en aquest mateix lloch hi hagué un gran incendi.

La obertura d'aquest campament de Pompeye en la Herzegovina ha cridat grandement la atenció entre las personas doctas, com en lo poble.

Seccio Bibliografica

«El Francés en acción» per D. J. Alvarez y Alvarez.

L'obra d'aquest titol, agotada la primera edició, son autor, l'ilustre escriptor Sr. Alvarez ha tingut la bona idea de ferne una nova tirada, en la que hi ha fet notables reformas totas ellas encaminadas a facilitar l'estudi, pronunciació y escriptura de la lengua francesa, y que fan endevinar que sense necessitat de passar la frontera se pot possehir ab bastanta perfecció l'idioma que ensenya.

Lo método escullit per lo Sr. Alvarez, per lo senzill y práctic, es un dels mes ventajosos.

Tenim a la vista, un opuscul del libre «El francés en acción» que actualment s'está imprimint, opuscul que vé a ser un extracte extens y bastant detallat de lo que es lo libre y per lo qual, si s'volgués se podia fer la crítica de l'important que es, especialment pera aquellas personas que necessitan ó volen per gust saber lo francés.

No hi figuran enfafechs de reglas que 'l bon sentit y la lògica, ensenyan millor y mes depressa que 'l libre; y 's 509 exercicis graduals de conversació, son en lo llenguatge mes comú, práctic y útil.

Per lo qual no duptém que la ensenyansa ha de ser profitosa y que son autor veurá recompensats los sacrificis que li ha d'haver costat la confecció de la seva obra.

Seccio oficial

Registre civil

dels dias 12 y 13 de Septiembre 1899

Naixements

Antoni A. uja Pons, de Antoni y Nativitat.—Joseph Estirles Recort, de Eduart y Rosalia.—Magdalena Ferré Escuté, de Gabriel y Dolors.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Teresa Mestres Crosat, 80 anys, Santa Clara, 20.—Assumpció Tribó Csrretó, 14 anys, Carme Alt, 24.—Manuel Llaerveria Prats, 74 anys, Casa de la Caritat.—Maria Rius Carcolé, 5 anys, Sant Jaume, 45.—Maria Magdalena Massó Vergés, 3 mesos, Monterols, 17.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Nicomedes.

Sant de demà.—Santa Elvira.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 13

De Bilbao y esc. en 26 dias v. Auselmo, de 457 ts., ab efectes, consignat als senyors Fills de Benigne Lopez.

De Bergen y esc. en 17 dias v. noruech Sicilia, de 722 ts., ab bacallà, consignat als senyors Boda germans.

De Cette en un dia v. Correo de Cartagena, de 258 ts., ab efectes.

De Filadelfia y Valencia en 26 dias v. Ciudad de Reus, de 1.250 ts., ab petroli, consignat a don Joseph Maria Ricomé.

Despatxadas

Pera Barcelona v. Auselmo, ab tranzit. Pera Palma de Mallorca berg. gol. Urbans, ab petroli.

Pera Torredembarra llaut Enrique, en lastre. Pera Torredembarra llaut Isabel, en lastre.

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Table with exchange rates for Interior, Exterior, Amortizable, Cubas 1896, Cubas 1890, Exterior Paris, Paris, and Londres.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Table with exchange rates for Interior, Orenses, S. Juan, Norts, Fransas, Filipinas, Exterior, and Paris.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comerce de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

Table with exchange rates for Londres, Paris, and Marsella.

ACCIONS

Table with stock prices for Gas Reusense, Industrial Farinera, Banc de Reus de Descomptes y Prestams, Manufacturera de Algodón, Companyia Reusense de Tránsias, and Companyia Reusense de Tránsias privilegiadas.

Anuncis particulars

COLEGI DE D.ª MAGDALENA MARTORELL

baja l'advocació de la

Inmaculada Concepció de Maria

Lo 15 del present mes quedarán obertes las classes corresponents a l'Instrucció primaria, elemental y superior, aixis com las referents a l'ensenyansa de tota classe de labors y la de cosit de roba blanca. Hi haurá també classes de Música, Dibuij y Francés.

Ditas ensenyansas estarán regentadas per la professora superior D.ª Angelá Maleras.

CURRAS per vendre.

Informará Joseph Mestres, picapedré.

San Pancras, 18.

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fáciles de compendre, la societat «Gas Reusense» acaba de fícar preus inverossímils al fluit eléctric, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acord del Gas Reusense donará com a immediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctric. Comprenentho aixis nostra Societat, se proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant a cap en aquestos moments a fi de servir en breu plasso las demanjas que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y a las que atendrá per torn riguros.

A pesar de que 's preus que 'l «Gas Reusense» fíca a sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los accepta desde ara y en lo moment que l'seu contrincent dongui un servey regular d'alumbrat eléctric, nostra Societat establirà pera 'ls seus abonats los preus següents:

Table with electricity rates for Una lámpara incandescent de 5 bujias, de 10, de 16, de 25, and Preu del kilowat, hora.

En quant a las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l'altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temem, se 'ns porta a la lluyta, a ella aném ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devént solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

R-us 2 Maig de 1899. — Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

Colegi de senyoretas

DIRIGIT PER

D.ª MARÍA CORTINA

Mestra Superior, baja la advocació de

Nostra Senyora de Misericordia

Lo dia primer d'Octubre s'obrirá aquest nou centre d'educació y ensenyansa, organísat conforme exigeixen las modernas teorías educativas, en lo que 's podrán estudiar, ademés de las materias que comprén la Instrucció primaria, las especials de tall y confecció de roba blanca, bordat, música, dibuij y francés comptant ab lo Professorat necessari pera la bona marxa de ditas ensenyansas.

Arrabal Santa Agna, núm. 45, segon pis

Telégramas

Madrid 14.

Se diu que al regres de la Cort se suspndrán també las garantías constitucionals en la provincia de Guipuzcoa.

—Telegrafian de Bilbao que a Portugete s'ha descubert que s'reclutava gent pera formar un batalló carlista.

—Se diu que 'l govern ha pres precaucions a Valencia y Catalunya per la cuestió económica y la agitació carlista.

—Segons comunican de San Sebastian, han conferenciat per teléfono lo general Macias y 'l gobernador de Bilbao.

Sembla ser que la conferencia la ha sollicitat aquest últim en vista de certs sintomas que ha observat en la població.

—Ha regressat a Oviedo lo ministre de la Guerra després de sa visita a varias fábricas de pólvora.

Se mostra molt satisfet y diu que s'interessará en lo progrés de la mentada industria.

Demá 'l general Polavieja y 'ls individuos que 'l acompanyan anirán a Covadonga.

—L'alcalde de Plencia será processat per haver ocultat lo fet de ser cremadas varias banderas espanyolas pels biskaitarras.

—Publica la «Gaceta» d'avuy una real ordre disposant que 'l Institut de segona ensenyansa de Manresa s'abstinga de realisar actes académichs que surgen efecte en lo próxim curs.

En una paraula: se disposa la supressió del Institut de segona ensenyansa d'aq' ella ciutat.

—Oporto 14.—Ahir se registaren, segons lo «Boletín» una defunció y avuy un cas de peste.

Los metjes alemanys permeneixerán tres dias en aquesta ciutat.

Lo transport «General Valdés» arribat ahir sortirá avuy portant 123 repatriats.

La fortaleza del Fogdouro contestá al saludo del transport.

Lo comandant del barco acompanyat del cónsul espanyol visitá al gobernador civil.

Paris 14.

Pretoria.—S'ha rebut una nova comunicació del govern inglés, en la que 's declara que atesa la importancia del resultat que 's desitja alcensar, Inglaterra no 's mostrará intransigent respecte del plasso de 48 horas fixat en la primera comunicació pera donar una resposta definitiva.

Londres.—Comunican al «Daily Telegraph» desde Nova York que M. Mac-Kinley ha declarat que 'l govern militar establert a Puerto Rico deu terminar immediatament.

Un nou cicló ha devastat las islas Bermudes y causat danys que 's calculan en 12 milions de franchs.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Servey dels trens de viatgers

De Mora a Reus

SORTIDA

4:49 m.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe
5:45 m.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....
8:41 m.	tren mercaderies ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe
1:02 n.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe
5:23 t.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe

ARRIBADA

7:54 m.	
7:01 m.	
12:31 t.	
1:53 t.	
8:48 n.	

De Reus a Mora

SORTIDA

7:01 m.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe
1:26 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe
3:23 t.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe
7:03 n.	tren de id. ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe
9:23 n.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....

ARRIBADA

9:49 m.	
3:14 t.	
6:29 t.	
10:06 n.	
10:31 n.	

De Reus a Barcelona

SORTIDA

4:43 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe (1)
4:43 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe (2)
7:09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.....
1:04 t.	tren de mercaderies ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe
1:59 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe.....
6:35 t.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a classe (2).....

ARRIBADA

8:22 m.	Línea Vilanova
9:41 m.	" Vilafranca
9:24 m.	
7:34 n.	
5:08 t.	
10:13 n.	

De Barcelona a Reus

SORTIDA

5:25 m.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe (3)
9:51 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe
11:15 m.	tren mercaderies ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe
1:55 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe
7:02 t.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....

ARRIBADA

10:17 m.	Línea Vilafranca
1:04 t.	
6:35 t.	
5:34 t.	
9:45 n.	

Reus a 1 de Juliol de 1899.

- (1) Traspòrt a Sant Vicens.
- (2) Idem a Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem a Sant Vicens y Roda.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment a tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell a més de donarse compte dels importants temes que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurn de Noya, s'hi troban explicadas ab claretat totes aquelles operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alsada dels cepes y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc.; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins, negres, blancs y rosats, y cuydados de que denhen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs é inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que pugua compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impressió, enquadernat a la holandesa y s'ven en aquesta impremta, al preu de UNA PESSETA.

Institut de segona ensenyansa de Reus

La matrícula ordinaria pera l'vinent curs acadèmic de 1899 a 1900, quedarà oberta en la Secretaria d'aquest Institut desde l'15 al 30 del vinent mes de Setembre de nou a dotze del matí.

Lo periodo de matrícula extraordinaria compondrà desde l'primer al 31 del següent Octubre, devent los alumnos satisfacer dobles drets dels senyalats pera la matrícula ordinaria.

Los alumnos satisfarán vuyt pessetas per cada assignatura, los sellos movils necessaris y los correspondents al impost tranzitori de 20 per 100 sobre l'import total de la matrícula de cada alumno. Satisfarán ademés duas pessetas cincuenta céntims per drets d'inscripció.

Los alumnos que han de cursar lo primer y segon any, abonarán los drets de matrícula per grupos de tres assignaturas.

Los alumnos majors de 14 anys d'edat presentarán al temps d'inscriureis, la cédula personal y la que ingressin per primera vegada, presentarán també sa partida de naximent.

Per a esser admés a cursar la segona ensenyansa, l'aspirant necessitará acreditar haver cumplert deu anys d'edat.

Los examens extraordinaris y d'ingrés se verificarán dins de la segona quinzena del vinent mes de Setembre, anunciant se a la deguda anticipació en lo tauló d'Edictes del Establiment.

Lo que d'ordre del M. I. Sr. Director se fa puqlí per general coneixement.

Reus 19 d'Agost de 1899.—Lo Secretari, Joan de Deu Carreras.

Ferrocarril economic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde primer de Setembre de 1899.

Sortidas de Reus.—4:10, 5:45, 9:00 matí, 12:35, 2:32, 3:56, 5:20 y 6:44 tarde.

Sortidas de Salou.—4:56, 7:21 y 10:49 matí, tarde 1:45, 3:15, 4:30, 6:03 y 7:25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Reus 28 d'Agost de 1899.

Publicacions regionalistas que s reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Oliva», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskeza», setmanari de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guai slope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar. Se ven en aquestes impremtas.

PERA ADOB DE TOTOS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COMJADO FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORUO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més económic, lo més efícas, lo més durader, baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D'EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l'empleo.

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA